

Državni zakonik

za

kraljevine in dežele v državnem zboru zastopane.

Kos XXXIV. — Izdan in razposlan dne 25. junija 1872.

81.

Postava od 6. junija 1872,

o plačah profesorjev na bábiških učilnicah, zalaganih ob državnih troških.

S privolitvijo obeh zbornic državnega zbora ukazujem tako:

§. 1.

Profesorjem na bábiških učilnicah, katere vzdržuje država (oziroma učna zaloga), postavlja se po devet sto (900) goldinarjev plače, ustanovljene po trdni uredbi.

§. 2.

Doplačila, katera tí profesorji k svojim prejemkom zdaj na posameznih takih učilnicah dobivajo iz deželnega ali krájevnege imetka, naj se vštevajo v teh zgoraj oménjenih 900 goldinarjev.

§. 3.

Ta zakon ne predružača stalnih nagrad, do katerih imajo po zdanjih določilih pravico profesorji na nekaterih bábiških učilnicah, niti ne prejemkov, katere na dotičnih porodničarskih zavodih za tega delj, ker so v bólnici za prve zdravnike (primarje) ali ker so hišni zdravniki, ti profesorji dobivajo iz tistih zalog, katerim je te zavode vzdržavati.

§. 4.

Ta zakon dobode moč 1. januarja 1872. leta.

§. 5.

Ukóvnemu ministru se naroča, ta zakon zvršiti.

V Schönbrunn-u, dne 6. junija 1872.

Franc Jožef s. r.

Auersperg s. r.

Stremayr s. r.

82.**Ukaz pravosodnjega ministerstva od 12. junija 1872,**

s katerim se določa, da je zakon od 1. aprila 1872, govoreč o izvrševanju kaznij na prostosti v samotnem zaporu, izpolnjevati v moški kaznilnici v Gradci.

Na podlogi §.^{ta} 16 v zakonu od 1. aprila 1872, Drž. zak. št. 43, govorečem o izvrševanju kaznij na prostosti v samotnem zaporu in o postavljanju kazensko-zvršnih komisij, zazdela se je pravosodnjemu ministerstvu ukazati, naj se tega zakona določila po sedaj izpolnjujejo v moški kaznilnici v Gradci.

Glaser s. r.**83.****Razglas finančnega ministerstva od 13. junija 1872,**

da se kraljevsko-saska Schönberska mala colnija II. razreda nazaj predeva iz Voitersreitha v Schönberg.

Saska mala colnija II. razreda v Schönbergu, ki je do zdaj bila združena s c. kr. malo colnijo v Voitersreithu, predeva se 1. julija 1872 nazaj na svoje poprejšnje stojališče v Schönberg, ter prenareja se v colno recepturo s prihranjenimi odpravljevalnimi oblastmi za občilo z Avstrijo, katere je imela Schönberska mala colnija v Voitersreithu.

Pretis s. r.**84.****Postava od 16. junija 1872,**

o uradnem stanju stražarskega osebja, postavljenega v obrambo posameznim oddelkom zemljedelstva.

S privolitvijo obeh zbornic državnega zbora ukazujem tako :

§. 1.

Ako se na podlogi deželnih zakonov posebno stražarsko osebje postavi v obrambo posameznim oddelkom zemljedelstva, kakor so : poljedelstvo, gozdárstvo, rudárstvo, loystvo, ribarstvo ali drugačne pravice na vodah, naj, kar se tiče uradnega stanja semkaj spadajočih stražnikov (paznikov, čuvajev i. t. d.), ako jih je politično okrajno oblastvo potrdilo v njih uradu in vzelo v prisego, brez kacega razločka, ali so v javnih ali v zasebnih (privatnih) službah, naslednja določila toliko veljajo, kolikor o tem nij utesnilnih naredeb v tistih ukazih, kateri stražnikom v red devajo področje.

§. 2

Stražnike je, kadar delajo svojo službo opravljáje, in imajo poleg tega na sebi svojo propisano služno obleko ali služno znamenje, treba smatrati za javne straže, ter oni uživajo v zakonih utrjene pravice, katere pristojne načelstvenim osebam in civilnim stražam.

Zakonita določila o svedočenji državnih, v prisego vzetih služabnikov o tem, kar so v kazenskih stvaréh zapazili v svoji službi, raztezajo se tudi na te vrste svedočenje stražnikov.

§. 3.

Stražnik sme človeka prijeti samo v to namero, da ga potem izročí tacemu oblastvu, katero je nadstojno, z njim dalje postopati, in to edino tedaj:

1. če tist, katerega je zasáčil v kaznínem dejanji na takih stvaréh, ki so izročene njegovemu nadzoru,

- a) stražniku nij znan, ali če nema stanovitéga prebivališča v občini ali v občinah, v katerih je okrožje njegovega nadzora, ali
- b) če se ustavlja njegovemu služnemu opomínu, če ga psuje ali roko nanj vrže, ali
- c) če je naredil precěj velíko kvaro ali delal s posebno hudobnostjo.

2. Če neznanca na tuji zemlji ali blizu takih stvari, katere so izročene stražnikovemu nadzoru, najde tako, da je sumnja očitna, kakor bi na teh stvaréh kaznínlo dejanje bil storil ali storiti poskušal.

§. 4.

Ako človek, kateri se po §. 3 sme deti pod stražo, iz nje pobegne, upravičen je stražnik, tega človeka loviti tudi dalje čez svoje nadzorno okrožje ter ga prijeti zunaj tega okrožja.

§. 5.

Ljudém, zasáčenim v samem dejanji, smejo se odvzemati vse stvari, kar jih izvira iz kaznínlega dejanja, in kar je namenjenih v zvršilo tega dejanja.

§. 6.

Tudi razen tedaj, kadar se kdo zasáči v samem dejanji, ima stražnik pravíco, takim ljudém, o katerih je sumnja očitna, da so kaznínlo dejanje storili na stvaréh njegovega nadzora, ali da k tacemu dejanju delajo priprave, odvzemati tiste stvari, kar jih po vsej podobnosti izvira iz storjenega tacega kaznínlega dejanja, ali kar jih je namenjenih vánje, ako se ne bi opravičilo, zakaj so te stvari s saboj prinesene.

§. 7.

Ljudi, katere stražnik dene pod stražo, in tudi odvzete stvari naj takój izročí oblastvu, nadstojnemu, sprejemati jih, kolikor o tem posebni zakoni kako drugače ne velevajo.

Kar se tiče ljudij, pod stražo devènih, ne sme se nikoli prekoračiti 48 ur roka, v §. 4 zakona od 27. oktobra 1862 (Drž. zak. št. 87) odločenega v izročevanje oblastvu, nadstojnemu, z njimi dalje postopati.

§. 8.

Ta zakon ne predrugača že zdaj veljavnih ukazov o stražarskem osebji, postavljenem v obrambo posameznim oddelkom zemljedelstva.

§. 9.

Ministrom notranjih stvari, pravosodja in poljedelstva se naroča, ta zakon izvršiti.

V Schönbrunn-u, dne 16. junija 1872.

Franc Jožef s. r.

Auersperg s. r. **Lasser** s. r. **Glaser** s. r. **Chlumecky** s. r.

85.

Razglas ministerstva za bogočastje in uk in ministerstva za poljedelstvo od 16. junija 1872,

da se najvišje upravljanje posestev Bukovinske grško-vzhodne vérstvene zaloge izloča iz področja ministerstva za bogočastje in uk ter odkazuje ministerstvu za poljedelstvo.

Z najvišjim sklepom od 12. maja 1872 odobrena izločitev najvišjega upravljanja posestev Bukovinske grško-vzhodne vérstvene zaloge iz področja ministerstva za bogočastje in uk ter tega upravljanja odkazatev ministerstvu za poljedelstvo dobiva moč 1. julija 1872. Od te dobe začenši je torej vsa poročila, vloge in dopise, kar se jih tiče gospodarstvenega upravljanja oménjenih posestev, odpravljati k ministerstvu za poljedelstvo.

Stremayr s. r. **Chlumecky** s. r.

86.

Postava od 20. junija 1872,

o opravljanji verskega pouka po javnih ljudskih in srednjih učilnicah ter tudi po učiteljskih izobraževalnicah in o troških tega pouka.

S privolitvijo obeh zbornic državnega zbora ukazujem tako:

§. 1.

Cerkvénim in verskim družbam po §. 2 v zakonu od 25. maja 1868 (Drž. zak. št. 48) n po §. 5 v zakonu od 14. maja 1869 (Drž. zak. št. 62) v obvezljivost naloženo oprav-

ljanje verstvenega pouka po javnih ljudskih učilnicah ima v sebi tudi obvezljivost, ta pouk brez plače opravljati.

§. 2.

Verskim (konfesionalnim) višjim oblastvom se dovoljuje, da učence iz več razdelkov združijo v vérstveni pouk, ali da tudi, pritrditve poiskavši pri učilničnih oblastvih, kako drugače, a vendar tako, da s tem ne motijo učilničnega redú, ukrenejo naredbe, s katerimi se polajša izpolnjevanje te obvezljivosti.

§. 3.

Izimkoma se more za opravljanje verstvenega pouka v kakšni taki občni ljudski učilnici, ki ima nad tri razrede, ali v kaki meščanski učilnici dati nagrada, ali, a to samo v kaki meščanski učilnici, postaviti poseben učitelj verstva, ako in dokler po nasvetu okrajnega učilničnega oblastva dotično deželno učilnično oblastvo zaradi posebnih razmer temu pripozna potrebo. Če verstveni pouk po §. 5 v zakonu od 14. maja 1869 (Drž. zak. št. 62) opravlja posveten učitelj, dovoliti mu je primerno nagrado.

Kar se tiče dobavljanja novcev troškom, kolikor jih po tem paragrafu pride za verstveni pouk, delati je tako, da se izpolnjuje člen 10 v zakonu od 25. maja 1868 (Drž. zak. št. 49.)

§. 4.

Pravilno vérstveno poučevanje v učiteljskih izobraževalnicah in v srednjih učilnicah je treba ugotoviti vsakej veri (konfesiji), ki ima konči 20 učencev po vseh razredih vkupe, v katerih je verstveni nauk zapovedan nauk.

§. 5.

Troški, kar jih je po §. 4 od verstvenega poučevanja, kolikor jih ne plačujejo niti vérstvene ali bogočastne zaloge, niti v posameznih učilnicah v njih opravljanje nij posebnih zalog ali obvezljivostij posameznih oseb ali združeb, spadajo mej razhodke dotičnih učilnic.

§. 6.

Kar se tiče pravice, zastavljati vérstvenih učiteljev taka mesta, katera so združena s plačo ali z nagrado, in kako je pri tem delati, o tem veljajo isti propisi, kateri imajo moč o posvetnih služnih mestih dotičnih učilnic; a postaviti je samo tacega prosnika, kate-rega je dotično versko višje oblastvo izreklo za sposobnega k verstvenemu poučevanju (§. 6 v zakonu od 25. maja 1868, Drž. zak. št. 48).

§. 7.

Kdor na kaki učilnici poučuje verstvo, ta je v zvrševanju svoje učiteljske delavnosti pod ustrahovalnimi (disciplinarnimi) propisi učilniških zakonov.

§. 8.

Ta zakon moč dobode tist dan, katerega se razglasi.

Zvršiti ga je naročeno ministru za bogočastje in uk.

Na Dunaji, dne 20. junija 1872.

Franc Jožef s. r.

Auersperg s. r.

Stremayr s. r.